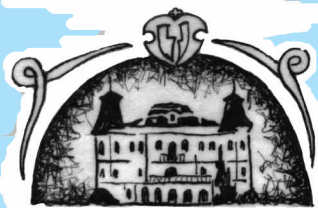




BETLIARSKE NOVINY

Betlerskie noviny 18



NEPREDAJNÉ

Ročník X.

December 2011



Z obsahu:

Spravodajstvo		Vandalizmus	
Zo zasadnutí OcZ	str. 2	Na pokračovanie	str. 8
15 rokov úspešnej práce	str. 2 - 5	Ars Antiqua Europae	
Osľavy storočnice		In via Gothica	str. 8
školy	str. 3	Umelecká tvorba	
Spomenuli si na nás	str. 3	Našich občanov	str. 9
Krst betliarskej kroniky	str. 4	Betliar - obec	
Po rokoch v Betliari	str. 5	Bez rómskej osady	str. 9 - 10
Život píše príbehy	str. 6	Kreatívni seniori v kaštieli	str. 10 - 11
Významní betliarčania	str. 7	Stolonotenisový oddiel	
Stretnutie na netradičnom mieste	str. 7	TJ Tatran Betliar	str. 11
		Spoločenská rubrika	str. 12
		Pekný záver jesene	str. 12

POZÝVAME VÁS:

- na prehliadku vianočnej výzdoby
a slávnostného stolovania v kaštieli
od 6. 12. 2011 do 16. 1. 2012
- na zhromaždenie občanov
pred budovu OcÚ o 23:45 hod.
dňa 31. 12. 2011,
kde spoločne privítame
Nový rok 2012
slávnostným ohňostrojom
- na Novoročný výstup na Volovec
v sobotu 7. januára 2012

PRIPOMÍNAME SI:

67. výročie oslobodenia obce
dňa 23. januára 2012



Spravodajstvo zo zasadnutí obecného zastupiteľstva v II. polroku 2011

ZASADNUTIE 12. 9. 2011

Obecné zastupiteľstvo vzalo na vedomie informáciu o otvorení nového školského roka 2011/2012, ktorú podala riaditeľka ZŠ Mgr. Ľudmila Farkašová a riaditeľka MŠ Eva Gécziová. V informácii sa uvádza, že ZŠ bude v tomto školskom roku navštevovať 12 žiakov a v MŠ je zapísaných 19 detí.

Obecné zastupiteľstvo vzalo na vedomie výsledok výberového konania na funkciu riaditeľky MŠ v Betliari. Na základe výberového konania a na návrh Rady školy pri MŠ v Betliari a v súlade so zákonom NR SR č.596/2003 Z.z. bola dňa 02. 9. 2011 vymenovaná p. Eva Gécziová.

Obecné zastupiteľstvo vzalo na vedomie správu o plnení úloh v sociálnej oblasti a bolo rozhodnuté, že v rámci Mesiaca úcty k starším sa stretnutie uskutoční dňa 20. 10. 2011 v KD, kde sa pozdravia 60, 70, 80 a 90-roční jubilanti.

Obecné zastupiteľstvo schválilo úpravu výšky čistého mesačného príjmu dôchodcu pre nárok na úhradu príspevku na odber stravy: u dôchodcu – jednotlivca pri výške mesačného príjmu mesačne do 270,- € je príspevok na odobratý obed 1,- €. Pri výške mesačného príjmu mesačne od 270,- € do 305,- € je príspevok na odobratý obed 0,70 €. Pri výške dôchodku nad 305,- € príspevok nepatrí. U dôchodcov – manželskej dvojice pri výške

mesačného príjmu do 400,- € je príspevok na odobratý obed 1,- €, pri výške mesačného príjmu spolu od 400 do 500 € je príspevok na odobratý obed 0,70 €, pri príjme nad 500 € sú dôchodcovia bez príspevku.

Obecné zastupiteľstvo zobralo na vedomie správu o plnení rozpočtu za 1. polrok 2011. Príjmy rozpočtu boli splnené na 66 %, čo predstavuje príjem 195.014 €. Výdavky boli čerpané vo výške 174.724 €, čo je v pomere k celoročným výdavkom 60 percentné čerpanie.

Obecné zastupiteľstvo súhlasilo so zadaním na vypracovanie projektovej dokumentácie na Zberný dvor spoločnosti I.B.I. s.r.o., Košice. Cieľom Zberného dvora je riešiť dočasné skladovanie vyseparovaných zložiek odpadu pred ich spracovaním.

Obecné zastupiteľstvo súhlasilo s uzavretím Mandátnej zmluvy medzi Obcou Betliar a Mikulášom Lucom, Edelényska 48, Rožňava, za účelom vykonávania činnosti zameranej na zabezpečenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci. Na základe ponuky od spoločnosti HP Real, s.r.o. Hattalova 12, Bratislava, obecné zastupiteľstvo súhlasilo s odkúpením verejných komunikácií na území Nižná Maša o celkovej výmere 3.041 m². Ponuka obce je 2.000,- € v I. štvrtroku 2012 – splatnosť po uzavretí zmluvy a vklade do katastra.

Obecné zastupiteľstvo schválilo

podanie žiadosti o nenávratný finančný príspevok v rámci Operačného programu Životné prostredie s názvom „Zefektívnenie separovaného zberu odpadu v obci Betliar nákupom novej technológie“.

Obecné zastupiteľstvo dalo súhlas na zriadenie prípojky na odber úžitkovej vody zo studne na Okružnej ulici pred domom č.235 pre p. Štefana Bortáka. Súhlas bol vydaný za podmienky zabezpečiť nepretržitú údržbu uvedenej studne.

Obecné zastupiteľstvo dalo súhlas i na prenájom obecného pozemku o výmere 100 m² pre p. Pavla Grófa, Železničná 145, za účelom uskladňovania drevnej hmoty.

Obecné zastupiteľstvo schválilo Všeobecne záväzné nariadenie Obce Betliar o nakladaní s komunálnymi odpadmi a drobnými stavebnými odpadmi a elektroodpadmi z domácností v Betliari.

MIMORIADNE ZASADNUTIE 2. 11. 2011

Obecné zastupiteľstvo schválilo vykonanie inventarizácie majetku obce k 1. 11. 2011 a zároveň prijalo rozdelenie inventarizačných komisií.

ZASADNUTIE 28. 11. 2011

Obecné zastupiteľstvo vzalo na vedomie správu o plnení „Programu obce na rok 2011“. Bolo konštatované, že úlohy budú splnené až na údržbu budovy hasičskej zbrojnice a výmenu

vchodových dverí v KD, ktoré boli vypustené z programu v dôsledku krátenia podielových daní v objeme 10 tisíc eur.

Obecné zastupiteľstvo schválilo VZN Obce Betliar o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady na území obce Betliar na rok 2012 č. 3/2011.

Obecné zastupiteľstvo schválilo úpravu rozpočtu obce na rok 2011. Po tejto úprave je vyrovnanosť rozpočtu zachovaná.

Obecné zastupiteľstvo schválilo výsledok inventarizácie majetku obce k 30. 11. 2011 a zároveň súhlasilo s návrhom inventarizačných komisií na vyradenie alebo presun nepotrebného inventarizačného majetku obce.

Obecné zastupiteľstvo súhlasilo s uzavretím zmluvy o nájme nehnuteľnosti od prenajímateľa Urbárne a pasienkové spoločenstvo Betliar za účelom realizácie projektu „Zberný dvor“ v časti Knezov jarok o výmere 1357 m² a výškou prenájmu 0,093 €/m² na 15 rokov.

Obecné zastupiteľstvo súhlasilo s podporou Petície organizovanej proti prevádzke zariadenia na zhodnocovanie odpadu v úpravárskom komplexe Nižná Slaná.

Obecné zastupiteľstvo schválilo zaslanie výzvy – posledného pokusu o zmier dlhodobým neplatičom (FO, PO) za dane i TKO. Pokiaľ neplatiči nepristúpia k plateniu do 31. 12. 2011, OZ dalo súhlas so zverejnením týchto neplatičov.

Pätnásť rokov úspešnej práce

Činnosť ZO Jednoty dôchodcov Slovenska (JDS) v našej obci sa od začiatku roku 2011 niesla v znamení 15. výročia vzniku organizácie. Založená bola 7. decembra 1996 na členskej schôdzi za účasti 42 dôchodcov. Zvolený bol výbor, ktorého predsedom sa stal Alexander Maduda, tajomníkom Rudolf Dulík, podpredsedníčkou Mária Kolumbusová, hospodárkou Anna Smereková, revízorkou Mária Fehérová a členkou výboru Irma Špildová.

Prvou úlohou výboru bolo navštíviť dôchodcov v obci, oboznámiť ich s novou organizáciou a jej pracovnou náplňou. A už o mesiac, v januári 1997, mala jednota 157 členov. Každý člen dostal členský a nákupný preukaz.

Neskôr prestali na vlastnú žiadosť pracovať vo výbore Irma Špildová a Mária Kolumbusová. Výbor doplnili nové členky. Podpredsedníčkou sa stala Emília Kukelčíková a členkou výboru Gertrúda Jergová. Pribúdali povinnosti, do výboru pribudli dve členky – Zuzana Ivanková

a Štefánia Kaňúrová. V tomto zložení výbor pracuje doteraz.

Organizácia dostala v r. 2011 z Okresného výboru JDS poukazy na liečenie, ktoré naši členovia využili takto: do kúpeľov Nimnica dostali poukazy manželka Šipulovci, do Turčianskych Teplíc Elena Jergová, Emília Kušnierová, Mária Jurčová a Angela Čičková. Kúpeľnú liečbu využili aj manželka Mertanovci a Margita Rybárová, ktorí boli v Turčianskych Tepliciach.

V rámci vlastnej činnosti sa v prvom polroku 2011 zapojili do projektu „Kreatívni seniori v kaštieli Betliar“, o ktorom píšeme v samostatnom článku.

V Brzotíne sa 24. júna uskutočnilo Okresné kolo športových hier JDS, na ktorom nás reprezentovalo družstvo v zložení Zuzana Ivanková, Milan Koššuth, Tibor Szappanóš a Štefan Kaňúr. Na to, že sa takýchto pretekov zúčastnili po prvýkrát, všetci sa umiestnili na prvých troch

pokračovanie na 5. str.



OSLAVY STOROČNICE ŠKOLY



Mgr. Ľudmila Farkašová pri slávnostnom príhovore

Vek a vzhľad našej školy vzbudzuje obdiv aj rešpekt. Je určite raritou Slovenska, že v budove postavenej v r. 1911 sa ešte vyučuje. Vekom pripomína starkú, ale duchom je mladica, lebo stále v sebe ukrýva detský džavot.

Prežila vojnu, epidémie osýpok, chrípok, čierneho kašľa i pozastavenú prevádzku v r. 1999 - 2001. Vychovala 6717 žiakov, ktorých vyučovalo 88 pedagógov. Na prelome 70. a 80. rokov pracovala na 2 smeny z dôvodu veľkého počtu žiakov, i preto, že v budove bol učiteľský byt do r. 1973.

Opätovne sa podarilo zorganizovať úžasné stretnutie zamestnancov školy. Bolo veľkolepé, budova praskala vo švíkoch a vrava, emócie zvitania sa bývalých kolegov po rokoch sa nedajú opísať, to je potrebné vidieť a zažiť. Pozvaných bolo 62 hostí a chýbali 14, väčšinou zo zdravotných dôvodov.

Prítomní si zvedavo obzerali priestory školy a nešetrili pochvalou nad jej vybavením. V telocvični si mohli prezrieť fotodokumentačnú výstavu histórie školy a obce. Tá zožala veľký úspech spolu s kronikami a pamätnou knihou školy. Oslavy pokračovali odhalením pamätnej tabule na priečelí školy, kde sa prítomným prihovorela riaditeľka školy Mgr. Ľudmila Farkašová, ktorá spomenula dôležité medzníky školy i to, čo je pre ňu jedinečné.

Oslavy pokračovali spoločenským posedením v reštaurácii u Schwarza. Slávnostnú chvíľu osláv umocnil svojím príhovorom starosta p. Július Farkašovský, ktorý vzdal úctu učiteľskému povolaniu. Po rokoch sa



Starosta Július Farkašovský, jedna z bývalých riaditeľiek p. Šimonová a súčasná riaditeľka školy Mgr. Ľudmila Farkašová

väčšina prítomných - už dôchodcov - dočkala zaslúženej vďaky. Neskrývanú radosť prejavovali všetci pri preberaní pamätných listov vydaných pri tejto príležitosti. Priateľské rozhovory, výmena spomienok i čísiel mobilov bola úchvatná, nebolo poznať rozdiel medzi učiteľkou a kuchárkou, bol to jeden kolektív - jedna veľká učiteľská rodina.

Dobrá vec sa podarila a znovu všetci sa rozchádzali s peknými zážitkami na našu školu a obec, presne tak, ako v časoch svojej mladosti, v čase svojho učiteľovania.

V mene všetkých srdečne ďakujeme a vážime si to!

Ľ. Farkašová



Spomenuli si na nás

Z Vašej webovej stránky som sa dozvedel, že 18. 11. 2011 si pripomínate 100-ročné jubileum základnej školy. Za toto obdobie škola poskytovala stovkám žiakov základné vedomosti o svete, živote, o človeku, o prírode. Naučila deti písať, čítať, počítat. Učila deti láske k vlasti, slušnosti k blížnym, úcte k prírode. Za celé toto dlhé obdobie sa v škole vystriedali mnohí riaditelia, desiatky učiteľov a pracovníkov školy. S nostalgiou a s vďačnosťou spomínam aj ja na časy, keď som v školských laviciach dral svoje nohavice. Bolo to pred vyše 60 rokmi, v školských rokoch 1948/1949 - 1951/1952. Spomínam si na riaditeľa pána Plavucha a pani učiteľku Ročákovú.

Po 5. ročníku základnej školy v Betliari sme chodili do Osemročnej strednej školy vo Veľkej Polome. Po jej skončení som ja absolvoval Gymnázium v Rožňave. V Betliari som prežil svoju mladosť. Boli to najkrajšie roky môjho života, na ktoré stále veľmi rád pri rôznych príležitostiach spomínam.

Po maturite sme sa presťahovali na rodný Spiš. Po gymnáziu som absolvoval Hutnícku fakultu VŠT v Košiciach. Svoje plodné roky som

prežil v Krompachoch a pracoval som vo fabrike v mnohých funkciách. Do dôchodku som odišiel z funkcie primátora mesta.

Zaiste sa aj ďalšie stovky žiakov Základnej školy v Betliari - tak ako ja - v živote nestratili.

Pozdravujem účastníkov slávnostnej spomienky na 100 rokov života základnej školy. Želám škole a jej pedagógom, aby stále učili a vychovávali svojich žiakov s láskou a obetavosťou.

Oni sa Vám a našej vlasti, tak ako my všetci za tých 100 rokov, v živote odvdčia. Želám obci a všetkým BETLĚŘŠENOM do budúcnosti všetko najlepšie.

Zo Spiša, z rodných Markušoviec,
Vás pozdravuje **Ing. Jozef Fajgel**

Veľmi si vážime tieto slová - tým viac, že ich písal bývalý betliarsky občan, žiak betliarskej školy a iste aj priateľ mnohých betliarskych spolužiakov, ktorý ani - vzdialený v čase a v mieste - nezabudol na svoje školské roky a na obec, kde prežil svoju mladosť. Ďakujeme.

Redakcia



KRST BETLIARSKEJ KRONIKY

Dňa 24. augusta 2011 sa v Betliari uskutočnil slávnostný krst 3. zväzku obecnej kroniky. Je to kniha, v ktorej sú zaznamenané udalosti za roky 2001 až 2010, teda za prvých 10 rokov 21. storočia a tretieho tisícročia.

Zo starších čias sa v Betliari nezachovala žiadna obecná kronika. Prvú kroniku začal písať v roku 1934 Pavel Kurek, evanjelický farár. Opísal v nej stav, aký bol tom čase v obci. Spomenul tiež niektoré obzvlášť významné udalosti z predošlého storočia. Po ňom, počas vojny, písal obecnú kroniku Andrej Plavucha, riaditeľ školy a vtedajší vládny komisár obce. Po vojne ju písal Ján Šlosár, úradník nemocenskej poisťovne. Kniha je písaná perom a atramentom.

Keď sa v roku 1947 Ján Šlosár z Betliara odsťahoval, v písaní kroniky sa nepokračovalo. Takýto stav trval 35 rokov.

V roku 1982 začal obecnú kroniku písať vtedajší predseda MNV Alexander Maduda. Založil novú knihu, do ktorej sa písalo písacím strojom. Okrem ročných zápisov za roky 1981 až 2000 sú v kronike tiež údaje za roky 1948 až 1980, ktoré chýbali a ktoré sa mu podarilo zistiť. Knihu obohatili miestni občania o pozoruhodné témy, ako napr. zvyky a obyčaje v Betliari, história miestneho školstva, zbierka prísloví a porekadiel, ako aj životopisy 27 významných ľudí, ktorí sa v Betliari narodili alebo tu pôsobili.

Kniha sa na konci roku 2000 zaplnila. Je ukončená stručným zhrnutím dvadsiateho storočia v obci. Má tiež menný a vecný register. K dispozícii sú aj všetky prílohy, vyžadované smernicami pre vedenie kroník, ako sprievodná dokumentácia, album fotografií, zbierka výstrižkov z tlače, či zbierka magnetofónových a videokaziet.

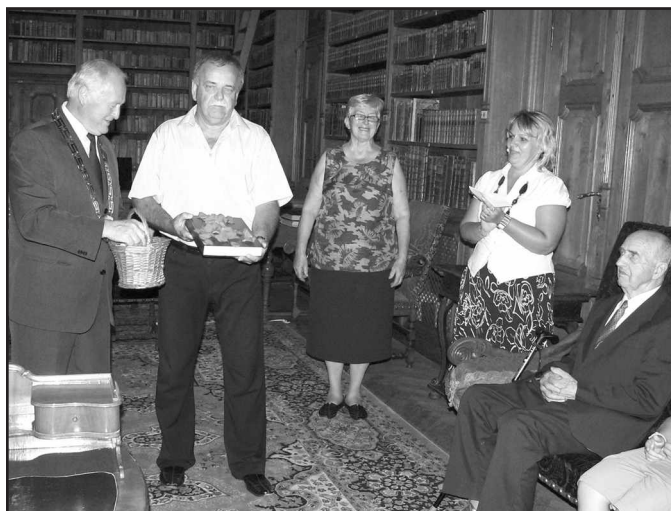
Začiatkom roku 2001 sa starosta obce a kronikár dohodli, že obecná kronika sa bude písať počítačom. V tom čase už takto písali kroniky nielen niektoré mestá, ale aj niektoré obce. Tento spôsob umožňoval umiestniť do kroniky okrem písaného textu aj niektoré výstižné fotografické zábery. Spočiatku nebolo dosť skúseností. Fotografie sa najprv umiestňovali medzi textom, čo sa však neosvedčilo a tak bolo potrebné hľadať iný spôsob.



Slávnostný príhovor starostu J. Farkašovského pri krste kroniky.

Texty písala spočiatku kronikárova vnučka Janka Leskovjanská. Fotografie zhotovovala Gemerská tlačiareň v Rožňave. Až v roku 2007, keď kronikár dostal k svojim 80. narodeninám od svojho syna starší počítač s tlačiarňou, začal ním písať texty do kroniky.

Po ukončení prvých desiatich rokov sa ukázala potreba zviazať doterajšie voľné listy do knihy. Keďže to boli listy, písané rôznymi počítačmi, navrhol starosta obce znovu prepísať všetky strany od roku 2001 do 2010. Kronikár sa však obával pustiť sa do tejto práce, lebo v roku 2009 sa mu náhle zhoršil zrak. Začal vidieť len jedným okom a lekári predpokladali, že nie je nádej na zlepšenie. Problémy nastali s fotogra-



Betliarsky starosta pokrstil kroniku lupienkami ruží.

fiami, keď ochorela pracovníčka Gemerskej tlačiarne. Situáciu bolo treba riešiť.

Starosta obce Betliar oslovil pani Ľubicu Zatrochovú, ktorá prepísala texty pozorne a veľmi presne. Výdatne jej pomohol jej manžel, poslanec obecného zastupiteľstva a zástupca starostu Ing. L. Zatroch, ktorý znovu spracoval a usporiadal všetky fotografie.

Kronikár v roku 2010 spracoval 23 životopisov významných ľudí, narodených alebo pôsobiacich v Betliari. V roku 2011 spracoval tiež register mien, vyskytujúcich sa v 3. zväzku kroniky. V registri je 1242 mien. Takto napísané listy zviazala tlačiareň Roven v Rožňave. Kniha má 554 strán.

Starosta obce p. Július Farkašovský na krste v príhovore oboznámil prítomných so životopismi doterajších kronikárov a s obsahom všetkých troch zväzkov obecnej kroniky. Poďakoval sa kronikárovi Alexandrovi Madudovi za jeho tridsaťročnú prácu s kronikou.

Potom vykonal samotný krst posypaním kroniky lupienkami ruží, čím ju slávnostne odovzdal do používania.

Doterajší kronikár navrhol, aby v ďalšom období viedla kroniku pani Ľubica Zatrochová. U nej je záruka, že ju bude viesť zodpovedne. Prisľúbil jej všestrannú pomoc. Sám sa chce v budúcnosti venovať práci pri spracovaní monografie obce, čo je jednou z úloh volebného programu obce.

Alexander Maduda



Účastníci krstu. Vpravo kronikár Alexander Maduda.



PO ROKOCH V BETLIARI

Na Obecný úrad v Betliari prišiel nedávno milý list. Píše ho naša niekdajšia obyvateľka, ktorú okolnosti priviedli znovu do našej obce. Jej reakciou na stretnutia a dojmy z pozitívnych zmien, ktoré tu postrehla, je článok, ktorý napísala pod ich vplyvom.

Ďakujeme za krásne slová a s radosťou ich uverejňujeme:

„Betliar je taká atraktívna obec, že iste nie je nič mimoriadne, ak sa ktokoľvek rozhodne znovu ho navštíviť, či ísť na výlet do historických priestorov andrássyovského kaštieľa alebo rozľahlého parku v jeho okolí. Tak prečo sa pri tejto návšteve pristaviť ako pri mimoriadnej či výnimočnej?

Prežiť niekde desať rokov iste najkrajšieho veku – medzi dvadsiatym a tridsiatym rokom, prežiť časy, keď sa zakladá rodina, keď sa narodia deti, keď sa nadväzujú priateľské kontakty a vytvárajú pracovné návyky, iste stojí za pozornosť. – A ja som práve tento vek, tieto životné udalosti, prežila v Betliari na fare. A hoci som sa úchytom náhodou, cestou okolo, v Betliari zastavila, teraz, takmer po štyridsiatich rokoch to boli necelé tri dni strávené v Betliari. Takže som mala viac príležitostí stretnúť bývalé spolupracovníčky – aj šéfa – z „vépky“, aj členov nášho evanjelického cirkevného zboru, ale aj niektorých čitateľov môjho literárneho spomínania na ten trpký koniec nášho pobytu v Betliari – to aby sme si čo-to dovysvetľovali!

Prvý dojem ma naozaj oslovil – veď potok, hasičská strážnica, ale aj celá hlavná ulica sú akoby zachované pre pamätníkov v pôvodine. Vody v potoku je vari o niečo menej, ale plienky by sa hádam ešte dali vypláchať. – No kto by to dnes v čase pampersiek robil? – Ale ani na jednom dome starú architektúru nerušia plastové okná a takmer by som bola vedela mnohé dvory aj patričným prímiením pomenovať. Rohový dom pána Šebľa je síce obnovený, ale svoj charakter a myslím si, že aj obchodný obsah, si zachoval. Ani v kaštieli sa, pochopiteľne, nič nemenilo, len v parku sa „moderným spôsobom“ kdesi premiestnili niektoré sochy či sošky, ale krásavica pod fontánou ostala.

Prešla som však aj nové ulice, ktoré sú už vybudované architektúrou novšej doby, ale všetky svedčia o pracovitosti a schopnosti Betliarčanov. – A tie zase raz budú svedčiť budúcim návštevníkom o iných časoch.

A kde som postretala najviac dávnych „súputníkov“ šesťdesiatych rokov minulého storočia? Žiaľ, na miestach, kde sa už nedalo porozprávať sa, či zaspomínať si. Len nemo konštatovať pred náhrobnými

kameňmi – či už aj tento, alebo táto je tu?! – Ale ešte stále bolo s kým si aj zaspomínať... A ako to už býva v našom veku, pri rozhovoroch bolo sa čím pochváliť – už nie síce našimi, ale už úspechmi našich detí. Prirodzene, že boli aj ponosy – veď miery a hodnoty života sa od našich už hodne zmenili a mnohým už nerozumieme či nemáme pre ne pochopenia.

Najsilnejší citový zážitok som však prežila v utíšení v kostole. Tam nás kedysi privítali a tam som sa, žiaľ, už len sama – aj lúčila pri odchode na žírnu rovinu, kde už – tiež len sama, dožívam. – Ale v blízkosti rodín našich troch dcér.

Okolie chrámu je vynovené, ba aj samotný kostol je od základov obnovený, len či aj duchovne? Či rozsievané semeno padalo na úrodnú pôdu? – Ako perličku pre pamätníkov uvádzam, že pred mnohými rokmi tu pôsobil v tomto cirkevnom zbore rastislavický (vtedy degešský) pán farár Havlík, ktorého cesta smerovala do Betliara. Škoda, že som sa nemohla pozrieť aj do farských priestorov, iba zo škôlkarskeho dvora som nahliadla do záhrady, na originálnu pivnicu. Možno aj lepšie, že som nemohla konštatovať, že sú to už iné priestory, iné zariadenie, pochopiteľne, cudzie, žiaľ, nateraz neobývané.

Často sa v duchu vraciam k tejto návšteve. S vďakou za zvezenie pánu inžinierovi Špildovi, vďaka za pohostinnosť u „Župku“, za všetky pozornosti, rozhovory i spomínanie – vďaka všetkým, ktorí ma milo prijali.

Dobre, naozaj dobre mi bolo u Vás, milí Betliarčania a aj keď z pochopiteľných dôvodov – aby som niekoho nevynechala, nebudem tu nikoho menovať, všetkých Vás aj touto cestou pozdravujem s úprimnými želaniami a po svojom: Nech Vás Pán Boh opatruje.

Zuzana Antalová



Manželia Zuzana a Ján Antalovci v roku 2007.

Pätnásť rokov úspešnej práce

dokončenie z 2. str.

miestach. Zuzana Ivanková bola v behu na 60 m tretia, Milan Košut bol prvý vo vrhu guľou, druhý v behu na 60 m a tretí v hode kriketovou loptičkou. Tibor Szappanoš bol zase prvý v behu na 60 m a druhý v hode kriketovou loptičkou. Štefan Kaňúr získal prvé miesto v hode kriketovou loptičkou a vo vrhu guľou bol druhý. V behu na 60 m bol zase tretí. Všetci naši členovia získali za úspešnú reprezentáciu diplomy.

Krajská organizácia JDS v Nitre usporiadala v dňoch 16. – 18. augusta 2011 už XIV. Celoslovenské športové hry a turistický zraz seniorov. Na tomto podujatí reprezentoval náš okres Štefan Kaňúr. A bol úspešný, lebo v hode granátom na cieľ získal prvé miesto a v behu na 300 m bol tretí. Získal tak diplomy, zlatú a bronzovú medailu a krásne zážitky z podujatia. Zúčastnil sa prijatia športovcov – seniorov u primátora Nitry a u predsedu Nitrianskeho samosprávneho kraja. Za túto reprezentáciu získal nielen poďakovanie od krajskej organizácie Košice, ale aj od okresnej organizácie v Rožňave.

Začiatkom augusta sme zorganizovali pre seniorov zájazd, ktorý nám finančne pomohol zvládnuť príspevok obecného zastupiteľstva. Časť účastníkov zájazdu si vybrala kúpalisko vo Vrbove a časť pokračovala do Starej Ľubovne, kde nás čakala prehliadka veľmi pekného a historicky zaujímavého hradu, ktorý naposledy obývala rodina Zamojských. Mnohí z nás tento kraj nepoznali a boli sme prekvapení celkovou organizáciou vstupu na hrad, jeho prehliadkou a rôznymi

aktivitami, ktoré na hrade predvádzali skupiny mládežníkov. Na viacerých miestach areálu sa konali krátke divadelné predstavenia, ba aj ukážky výcviku dravého vtáctva. Prehliadka hradu trvala skoro dve hodiny. Po nej sme sa v podhradí naobedovali, dali si kávičku a s tou istou vstupenkou sme si prehliadli aj skanzen na lúke pod hradom. Bola to veľmi zaujímavá prehliadka, pri ktorej sme sa spomienkami vrátili do detstva, kedy si mnohí u starých rodičov pamätali dnes už archaické murované pece a sporáky, ale aj iné zaujímavé exponáty v malebných dreveniciach. V tomto prostredí sme si veľmi oddýchlí a na chvíľu zabudli na starosti, ktoré mnohých doma iste čakajú. A oddýchlí si a zregenerovali svoj organizmus aj kúpajúci sa vo Vrbove, ktorých sme opálených z kúpaliska vyzdvihli a tak o výmenu dojemov počas cesty nebolo núdze.

Ďalšou akciou bolo pozdravenie jubilantov v rámci Mesiaca úcty k starším, ktorých pozdravili aj hudobníci z Banskej Bystrice zapojení do podujatia Ars Antiqua Europae in Via Gothica, ale prišla – už tradične – aj časť súboru Haviar z Rožňavy.

Jednota dôchodcov Slovenska prispela k mnohým akciám v rámci obce Betliar a patrí za to poďakovanie nielen výboru, ale aj všetkým aktívnym členom jednoty. Do ďalších rokov práce im prajeme pevné zdravie, veľa chuti a elánu do života. Všetkým vospolok želáme poželhané vianočné sviatky a úspešné vykroenie do roku 2012.

–šk–



Život píše príbehy



Hrob Jolanky Viktórií vpravo, vľavo hrob jej rodičov

V tohtoročnom krásnom jesennom čase viedli naše kroky do cintorína. Nedávno sme tam skrášľovali hroby, upratovali, aby sme si pripomenuli sviatok Všetkých svätých a Pamiatku zosnulých. V tichých chvíľach vo svetle plápolajúcich sviečok sotva kto pomyslel na to, ako dlho cintorín existuje, odkedy sa v ňom pochováva. Nuž veru, 30. novembra 2011 dosiahol náš cintorín vek 81 rokov. Za ten čas v ňom spočinulo veľa zosnulých, sú ich stovky a čoraz viac a častejšie pribúdajú hroby nové.

Nový cintorín zriadilo Obecné zastupiteľstvo v Betliari pod vedením starostu Františka Kurcinu. Vysvätil ho 30. novembra 1930 Pavol Kurek, evanjelický a. v. kazateľ v Betliari a František Kišš, rímskokatolícky duchovný z Veľkej Polomy. Po tomto akte sa v ňom mohlo začať pochovávať. Starý cintorín bol uzavretý a potom sa už v ňom pochovávať nesmelo.

Do rúk súčasného starostu našej obce sa pred časom dostalo písomné spracovanie životného osudu jednej našej občianky, ktoré podľa jej rozprávania spracovala naša bývalá spoluobčianka, pani Mária Hráneková z Gemerskej Polomy.

„Bolo to pred viac ako 55 rokmi, keď som mladá prišla bývať do Betliara. Na jednom dvore sme bývali štyri rodiny. Dve na vyšnej strane a dve na nižnej strane. Byty tvorila jedna izba s kuchyňou a za nimi boli zvláštny vchod do komory. S našou susedou sme mali schody do kuchyne vedľa seba a neraz v podvečer alebo v nedeľu sme posedávali na schodoch a preberali všeličo, čo život priniesol. Raz v letný podvečer, Bendiknéna – tak sme ju volali – bola to už staršia žena, začala rozprávať svoj životný príbeh:

Pochádzam z Klenovca, mladá som sa vydala a keďže pred druhou svetovou vojnou vypukla kríza, robota u nás nebola, tak sme s manželom odišli do Maďarska. Môj manžel bol záhradník, našiel si robotu na jednom veľkostatku a ja som pracovala v kuchyni. Žili sme si na tamojšie pomery dobre a spokojne, mali sme sa radi a po čase sa nám narodila dcéra Jolanka. Bola som mladá, začal mi nadbiehať břeš tohto veľkostatku. Mne sa to nepáčilo, stále bol dotieravejší, už som sa nevedela ubrániť, tak som to povedala manželovi. Tí dvaja sa pohádali, až mi břeš muža zastrelil.

My sme Bendiknénu počívali skoro bez dychu a ona pokračovala ďalej:

Čo som mala robiť s deckom na krku? Ostala som aj ďalej robiť v kuchyni. Břeš mi zaplatil ako odškodné dosť veľkú sumu peňazí. Ja – neskúsená – som požičala peniaze pred svedkami na dlžobný úpis jednému zamestnancovi z veľkostatku.

Po čase prišli robiť na statok murári z Betliara, boli medzi nimi aj slobodní chlapi a tak som sa za jedného aj s dcérkou vydala a odišla

bývať sem. Čas zahojí všetky rany a ja som sa začala obzerat', ako by som požičané peniaze dostala nazad. Peňaží bolo málo, ako aj roboty, tak by sa našej rozrastajúcej sa rodinke boli zišli. Vybrala som sa na notársky úrad za notárom. Na jeho žiadosť som mu odovzdala dlžobný úpis, pretože len na základe neho mohol žiadať o vrátenie peňazí. Prešli roky, zmenili sa hranice a aj politický režim v republike a notár neustále tvrdil, že peniaze neprišli a stratil sa aj dlžobný úpis. Vždy som mala pochybnosti, keď mi ho nevrátil, či sa mu nepodarilo vymôcť peniaze a nechal si ich pre seba. Všeličo sa vtedy rozprávalo o notároch, aj to, že bohatli na nás, chudobných. Časom som sa so všetkým zmierila. Narodili sa mi tu dve dcéry, Jolanka z prvého manželstva mi zomrela a ja som tu zostarla.

Bendiknéna si ťažko vydýchla a stíchla. Dvorom sa ďalej niesol tichý letný vánok a všetci sme boli ponorení do jej ťažkého životného príbehu. Raz, tiež za takého letného večera sme sedeli na schodoch a rozoberali novoty, keď vošiel do dvora neznámy chlap. V tom čase už chodili do kaštieľa turisti a niektorí podnikavci predávali po domoch, čo nebolo dostať v obchodoch. Neznámy nevedel po slovensky, bol to Maďar a predával šatky na hlavu, tak sa s ním rozprávala Bendiknéna. Nič sme nekúpili a tak rýchlo odišiel. – Len tu zrazu Bendiknéna zvolá: – Jááá, veď to bol ten chlap, čo som mu na statku požičala peniaze. Pod'me ho rýchlo hl'adat'! – Vybehli sme na ulicu nevediac, či je tu autobus, alebo autobusom a utekali sme až pred kaštieľ k zájazdom. Ale po chlapovi nebolo ani chýru ani slychu. – Bendiknéna sa ho chcela spýtať, či vrátil tie peniaze notárovi, alebo nie, ale potom skonštatovala, že neznámy ju asi spoznal – tak ako ona jeho, a tak sa rýchlo vytratil. Rodina Bendiknény už vymrela, to len ja niekedy zabľúdim v spomienkach k jej zaujímavému životnému príbehu – končí svoje rozprávanie pani Hráneková.

.....

V tomto momente sa mnohí pozastavíte nad tým, ako súvisí vznik nového cintorína v Betliari s osudom Bendiknény. Ak dejiny života v obci sledujú a zapisujú ľudia, ktorým záleží na tom, aby sa tieto dejiny nestratili a aby boli posúvané budúcim generáciám, potom i dnes máme možnosť zistiť, čo sa pri vzniku cintorína odohralo. Zrod a počiatky jeho užívania sú podchytené v Cintorínskej knihe obce Betliar, ktorá dodnes slúži svojmu účelu.

Na základe vyrozprávaného príbehu sme zistili, že Bendiknéna bola vlastne Mária Balážová, ktorá sa vydala za Štefana Bendika. Sobášom prijala jeho meno. Žili vo dvore pri potoku, v dome, ktorému dnes patrí číslo 206. Jej manžel bol nielen murár, ale po dlhé roky aj obecným bubeníkom. Tí starší si možno naňho spomenú... V manželstve sa im narodili dve dcéry, Anna a Mária. Ako spomínala Bendiknéna, dcéra Jolanka z prvého manželstva zomrela. Vďaka záznamom v cintorínskej knihe sa nám podarilo zistiť, že sa narodila v roku 1921, vo veku desiatich rokov zomrela na tuberkulózu a ako prvá bola pochovaná v našom – vtedy novom cintoríne, o čom svedčí poznámka v rubrike o údají pochovaného. Bolo to jej meno – Jolana Viktoríni.

Keď som sa bola pozrieť na miesto, kde malá Jolanka spí svoj večný sen, bolo vidno, že si na ňu ešte niekto spomína. Na jej hrobčeku boli kvety a ktosi tam zapálil aj sviečočku. Vedľa nej je pochovaný jej otcím Štefan Bendik, ktorý zomrel 22. júla 1961, a mamka Mária Bendiková, rodená Balážová, ktorá zomrela 18. apríla 1970. Miesto ich spoločného odpočinku je pri dome smútku, tam, kde sa začalo v r. 1931 pochovávať. Jolanku pochovali 22. februára 1931.

.....

Život píše aj takéto príhody. Tie však nezapadajú prachom, ale i po rokoch obohacujú naše poznanie obecnej histórie.

Jolanka, žila si krátko, ale ešte i dnes si na teba spomíname. Spi sladko svoj večný sen!

Štefánia Kaňúrová



V Ý Z N A M N Í B E T L I A R Č A N I A

Pre lepšie pochopenie histórie obce i z dôvodu, aby sme nezabudli na naše predchádzajúce generácie, ktoré tvorili naše – obecné – dejiny, rozhodli sme sa pripomenúť si a oboznámiť vás, milí naši čitatelia, s významnými ľuďmi, ktorí sa narodili alebo pôsobili v Betliari.

Dnes začíname s uverejňovaním pravidelnej rubriky, ktorá vychádza z publikácie vydané Obecným úradom Betliar. Publikáciu spracoval pán Alexander Maduda.

Ako prvého sme si vybrali nie síce rodáka, ale významného občana a dlhoročného obyvateľa, ktorého si ešte mnohí z nás pamätáme a ktorý sa významne pričínal o kultúrny, ale aj celkový všestranný rozvoj obce.



Je ním **Alois Šebal**, rodák z českého Ondřejova pri Prahe. Pochádzal z druhého manželstva roľníka a furmana, ktorý mal v prvej manželke 5 detí. Keď ovdovel, oženil sa druhýkrát a z tohto manželstva pochádzal ako ich štvrté dieťa aj najmladší Alois. Rodina bola chudobná, žila veľmi skromne, ale Aloisova matka sa vzorne starala o všetkých deväť detí. Malý Alois už od útleho detstva – ako 4 až 6-ročný – musel vypomáhať, napr. pri pasení husí.

Keď išiel ako 6-ročný do školy, už vedel čítať a počítať do sto a po prvý raz dostal nové šaty. Predtým nosil len obnosené, po starších súrodencoch. V škole sa veľmi dobre učil a mal náskok pred ostatnými spolužiakmi. Učiteľ a farár nahovárali otca, aby ho dal študovať, ale ten nesúhlasil.

Po skončení obecnej školy sa išiel učiť za údenára do Benešova. Tam učni museli pracovať 16 až 20 hodín denne, robiť najťažšie práce a hladovať, pretože mali veľmi slabú stravu. Po dva a pol roku – ako vyučený mäsiar a údenár nastúpil ako tovariš k majstrovi, ktorý svojich zamestnancov veľmi zdieral. Po ďalších takmer dvoch rokoch odišiel pracovať do Berlína, tam pracoval u viacerých majstrov. Všade bola špina a nečistota a veľmi slabá strava.

Po rôznych strádaniach natrafil na dobrého majstra. Veľmi sa snažil nielen pracovať, ale aj udržiavať čistotu v dielni. Konečne nehladoval. Pracoval 12 až 15 hodín denne a často predával v obchode. Majster ocenil jeho snahu a zvýšil mu plat. Na Vianoce ho odmenil darčekom, medzi ktorými boli aj dva zlaté prstene. To boli jeho prvé bohaté Vianoce, lebo doma v detstve nič také nezažil.

Prihlásil sa do práce na veľkú zaoceánsku loď, kde hľadali vyučeného mäsiara a údenára. Bol aj prijatý, ale nemohol nastúpiť, lebo práve vypukla prvá svetová vojna. Z domu mu napísali, že najstarší brat Antonín rukuje na vojnu, aby sa ponáhlal domov, lebo treba pracovať pri žatve.

Čoskoro, na jar 1915, narukoval aj on. V jeseni sa už dostal na front na Ukrajinu. Tam vozil muníciu, v noci, v blete, zavšivavený a spával pod holým nebom. Útrapy sa vystupňovali na Vianoce, keď vojaci nemali čo jesť. On sa odhodlal, že obstará jedlo. Dostal sa bližšie k frontu, kde boli nemeckí vojaci. Od nich kúpil chlieb a tabak a doniesol ho kamarátom. Za to ho jeho rakúsky veliteľ potrestal tým, že ho dal na dve hodiny vyviazať.

Po útrapách na Ukrajine preložili ich útvár do Talianska. Tam tak isto mrzli a hladovali. Tam videl aj M. R. Štefánika, ktorý verboval Čechov a Slovákov do légii. Jeden z ich oddielu sa aj prihlásil. Po ťažkých bojoch bola celá ich batéria rozbitá, mnohí vojaci zahynuli. To už bol rok 1918. V októbri sa vrátil na 3 týždne domov a hneď sa musel hlásiť v Českých Budějoviciach. Na jar 1919 vyzvali vojakov, aby dobrovoľ-

ne vstúpili k četníkom na Slovensko. – Tak sa vtedy volali žandári. – Prihlásil sa aj on.

Ako četník slúžil v Dobšinej, na Silici, v Krásnej Hôrne a nakoniec v Rožňave. Slabo zarábal, len 600 Kčs mesačne, zatiaľ čo jeho kolegovia legionári dostávali trikrát toľko. Preto po dvoch rokoch požiadali o prepustenie zo služby. Rozhodol sa zariadiť si vlastný obchod.

Prostredníctvom inzerátu sa zoznámil s Máriou Záhorskou z Novej Bane. Na jar 1921 s ňou uzavrel manželstvo. Spolu vychovali 3 deti: Aloisa, Máriu a Gabriela.

Obchodnú činnosť začal v Gemerskej Polome, v jednej izbe, ktorá slúžila cez deň ako obchod a v noci bola spálňou. Spočiatku mu pomáhala teta Kováčová, ktorá predávala a zbierala objednávky. On zatiaľ zásoboval obchod. Z Prahy dovážal koreniny, z Brna látky, z Ružomberka bavlnu na tkanie a z Liptovského Mikuláša kožu.

Medzitým kúpil v Betliari starý dom, ktorý postupne reštauroval. Potom sa tam s manželkou usadil. Začal prevádzkovať aj mäsiarstvo. Najprv dovážal hotové mäso od mäsiarov z Tornale. Neskôr kupoval na jarmoku dobytok a na záhrade zvieratá porážal. Tak mohol mäso predávať lacnejšie.

Obchody sa rozmáhali, a preto bolo treba viac priestorov. Odkúpil starý dom, zbúral ho a na jeho mieste postavil nový, poschodový dom. Ten bol ukončený v roku 1932. V budove bol okrem obchodnej miestnosti aj priestor na predaj mäsa, malá miestnosť pre reštauráciu a malý výčap. Na poschodí bola veľká sála, v ktorej sa hrávalo divadlo a usporadúvali tanečné zábavy. Bol tam aj byt, v ktorom rodina bývala.

Pán Šebal sa živo zaujímal o kultúrnu činnosť v obci. Bol členom Matice slovenskej. V čase SNP bol členom miestneho Revolučného národného výboru. Svoje autá a kone musel odovzdať pre potreby armády. Keď sa v októbri 1944 v dome usadili Nemci, prestala obchodná činnosť. Aj napriek všetkému zásoby potravín vydržali u neho najdlhšie.

Stretnutie na netradičnom mieste

Deň matiek sme oslávili aj my, mamy z Klubu Downovho syndrómu GEMER v Betliari. Stretnutie našich rodín sme zorganizovali v kaštieli Betliar v nedeľu 8. 5. 2011. Po príhovore starostu obce a krátkom programe sme sa presunuli pred kaštieľ, kde na nás čakalo ďalšie milé prekvapenie. Potešiť nás prišli členovia folklórneho súboru Haviarik so svojím speváckym a tanečným umením.

Za krásne popoludnie ďakujeme p. starostovi Júliusovi Farkašovskému, riaditeľstvu SNM v Betliari, folklórnemu súboru Haviarik a všetkým Vám, ktorí nám pomáhate.

Alena Hricová

(prevzaté z časopisu Slniečnica č. 2/2011)

ZARIADENIE PRE SENIOROV ROŽŇAVA

Juraja Schoppera
Rožňava



0902 614 657

ceny už od 240 €



Vandalizmus na pokračovanie



Ani kultúrnemu domu nedali vandali pokoj

Neprešiel ani polrok od vydania posledného čísla našich novín, v ktorom sme uverejnili článok o vandalizme v obci. Jeho hlavnou témou boli domy v historickom centre. Tí, ktorým robí radosť ničiť alebo poškodzovať to, čo má obec práve skrášľovať, si našli nové objekty svojho vyčíňania. Tentoraz sa rozhodli ničiť živé: kríky, stromčeky a kvetiny, ktoré boli povysádzané ako v minulom, tak aj v tomto roku.

Keď sa ukončil projekt skrášlenia obce vybudovaním chodníkov, umiestnením lavičiek a ďalšieho vybavenia v malom parku, na Námestí Jozefa Pavlíka, pozdĺž Kaštieľnej ulice a okolo evanjelického kostola, jeho záverečnou časťou sa stalo vysádzanie okrasných kríkov, stromčekov a kvetín, ktoré mali robiť radosť nielen nám, ale i budúcim pokoleniam. Avšak už v priebehu minulého roku, keď rastlinky ešte nestačili ani poriadne zakoreniť, sa nenápadne „stratilo“ niekoľko z nich. Pokračovalo to i na jar tohto roku, keď pred evanjelického kostola zmizol krásny stromček, na ktorom bolo vidno, že žije a že bude ozdobou. V jedno ráno však stromčeka nebolo, surovo ho ktosi vytrhol zo zeme, časť koreňového balu bola popred kostol roztrúsená smerom na Okružnú ulicu. Dost' nápadne som sa obzerala, kde by asi mohol skončiť. – Skrášľuje záhradku niektorého občana, či sa ocitol hodený niekde za plotom? – O tom, že v tejto časti obce sa týchto dní nedožili ani ďalšie rastliny, už ani nepíšem!

Pri parkovisku pred Jednotou sú už dávnejšie umiestnené ťažké kvetnáče, v ktorých sú vysadené kríky alebo okrasné trávky. – Aj tie niekto mu vadia až do tej miery, že mu nestačí obsah kvetnáčov vytrhať, ale ho určite nie jedna osoba aj prevráti a dokonca rozbije. – Nuž, naozaj si nemajú títo „siláci“ kde vybiť silu?

Posledným prípadom vandalizmu sú novovybudované ozdobné kruhy v malom parku, kde boli koncom leta vysadené ozdobné stromčeky a kríky. – A to nie v malej hodnote! – Všetky sú zdokumentované na fotografiách na obecnom úrade. Napriek tomu, že parčík je v strede obce, na očiach každému, aj odtiaľ „zmizlo“ zopár kúsokov. – Samozrejme, tých najkrajších a najdrahších. – „Zberateľ“ asi poznal ich cenu!

V júli sa vandali pustili aj do budovy kultúrneho domu. Asi ich lákali veľké sklenené plochy na vstupných dverách, lebo ich porozbýjali a narobili obci značné škody.

Niektó sa tam aj poranil, a ja som presvedčená, že napokon pri takýchto „akciách“ dôjde aj k vážnejšiemu úrazu a že vinník tak bude odhalený. Nie som škodoradosťná, ale v týchto prípadoch, inak nemôžem... Veď peniaze vynaložené na zasklenie dverí sa mohli použiť určite aj na osožnejší cieľ.

Vážení spoluobčania, prebuďme sa konečne a zverejníme tých, ktorí praktizujú takéto „zábavky“ a poškodzujú naše životné prostredie. Majme oči otvorené a nebojme sa niekoho upozorniť, že stromčeky a kríky, ktoré vytrhávajú, vykopávajú, alebo inak znehodnocujú či kradnú, sa dajú aj kúpiť! Zelení je totiž prospešná pre všetkých, tak nech jej ochrana srdcovou záležitosťou všetkých nás!

-šk-



Komu prekážali tieto kvetnáče?

ARS ANTIQUA EUROPAE IN VIA GOTHICA

Pod záštitou JUDr. Zdenka Trebul'u, predsedu Košického samosprávneho kraja, uskutočnilo Gemerské osvetové stredisko v Rožňave ako hlavný usporiadateľ X. ročník medzinárodnej prehliadky historickej hudby európskych regiónov na gotickej ceste pod názvom ARS ANTIQUA EUROPAE IN VIA GOTHICA. Gotická cesta prechádza aj naším krajom, nie všetci však vieme, aké veľké bohatstvo skrýva. Prehliadka gotickej hudby bola vlastne festivalom, ktorý sa konal na netradičných miestach a účinkovalo na ňom veľa hudobných telies a sólistov. Organizátorom, najmä Gemerskému osvetovému stredisku (GOS) patrí uznanie, že za desaťročné obdobie trvania tohto podujatia ponúklo historickú hudbu na viacerých miestach Gemera. Festivalové koncerty sa konali v kostoloch a historických objektoch. Milovníci hudby mali možnosť zúčastniť sa koncertov v Rožňave, Štítniku, Dedinkách, Markušovciach, na hrade Krásna Hôrka a napokon i v kaštieli Betliar. Desiaty ročník vtesnali organizátori do štyroch dní v čase od 21. – 24. októbra 2011.

Slávnostné ukončenie festivalu sa konalo v historických priestoroch kaštieľa Betliar. V programe záverečného dňa bola hudobná prehliadka kaštieľa a vystúpenie vokálno-experimentálneho súboru AFFETTO z Brna. V prvej časti čakali návštevníkov v jednotlivých miestnostiach

prekvapenia – mladí hudobníci a speváci, študenti Základnej umeleckej školy v Rožňave s pedagógmi i dvojica mladých hudobníkov z Banskej Bystrice – DUO ANTICO MODERNO.

V druhej – hlavnej časti sa nám predstavila moderátorská dvojica v dobových kostýmoch – gróf Andrassy s manželkou, ktorá nás oboznámila s priebehom X. ročníka prehliadky historickej hudby a pozvala nás do dejiska koncertu, do obrazárne kaštieľa. Počas koncertu nadobudli návštevníci dojem, akoby boli súčasťou éry, ktorú hudba predstavuje. Brnenská skupina AFFETTO s interpretáciou asi 15 barokových skladieb v latinčine, nemčine, španielčine, angličtine i češtine navodila úžasnú atmosféru. Ich bravúrný výkon bol odmenený častým potleskom, ktorý vyústil do standing ovation.

V záverečnom príhovore bodku za príjemným zážitkom dala riaditeľka GOS Mgr. Helena Novotná. Vrátila sa do začiatkov tohto podujatia, ocenila prínos Doc. PhD. Kristíny Izákovéj, PhD, ktorá už nie je medzi nami, a nazvala ju „dušou i motorom“ podujatia. Dotkla sa aj začiatkov spolupráce so štvoricou spevákov z Brna. Bol to krásny prejav spolupatričnosti našich dvoch národov, ktorá sa i takto – prostredníctvom interpretácie hudby – prejavuje naplno.

Štefánia Kaňúrová



UMELECKÁ TVORBA NAŠICH OBČANOV

V mnohých ľuďoch sa skrýva jú dary sudičiek pri narodení. Oplývajú umeleckým talentom pri tvorbe výtvarných, literárnych, hudobných a rôznych iných diel. Nie všetci sa svojou schopnosťou radi pochvália, ale to, čo sa v nich skrýva, sa dlho utajíť nedá.

Máme medzi sebou občanov, o ktorých vieme, že v sebe majú čosi, čo iní nemajú. Radi sa pochválime ich výkonmi či výtvarmi, pochválime ich a uznanlivým slovom ich podporíme v ich chuti tvoriť ďalej.

Všetci veľmi dobre poznáme výtvarníčku Mgr. Janu Kušnierovú. S jej obrazmi sme sa stretli na mnohých výstavách v našej obci, jej obrazy visia aj na stenách domácností jej priateľov. Vystavuje hlavne v Rožňave, kde pôsobí ako učiteľka v Základnej umeleckej škole. Pri príležitosti svojho životného jubilea pripravila výstavu aj v súčasnosti. V priestoroch Galérie Banického múzea na Námestí baníkov 25 v Rožňave sa 8. novembra 2011 uskutočnila vernisáž jej diel pod názvom „V znamení strelca“. Hlavnou

ideou celej výstavy je téma zverokruhu a vesmíru. Obrazy sú maľované zvláštnou technikou – enkaustikou, čo je maľovanie horúcim voskom. Výstava je otvorená do 20. decembra 2011.

Banskobystrický samosprávny kraj, Pohronske osvetové stredisko v Žiari nad Hronom vyhlásilo Celoslovenskú súťaž amatérskej literárnej tvorby pod názvom „Tak píšem ja“. Svoju prácu do tejto súťaže zaslal i náš občan Martin Majzlík a v kategórii C – dospelí od 20 do 40 rokov získal v tvorbe poézie krásne III. miesto. Rovnako zaslal svoju poéziu do Sniny, pretože mesto Snina vyhlásilo 10. ročník autorskej literárnej súťaže Gerbócova literárna Snina. Aj tu sa mu podarilo v kategórii D získať v tvorbe poézie III. miesto. No a v tej istej súťaži uspela aj Martinova mama Vlasta Bujnovská, ktorá získala Čestné uznanie v kategórii D v tvorbe poézie. Vlastu poznáme aj ako výtvarníčku. Obom nadaným ľuďom, matke aj synovi, srdečne blahoželáme.

V celoslovenskej súťaži „Tak píšem ja“ uspel aj nám dobre známy

obyvateľ Nižnej Maše pán Albert Šmihula, ktorý svojou tvorbou získal II. miesto v kategórii D. Ocenenia na súťaži v Snine sú o to vzácnejšie, že v tomto roku si „zmerali sily“ so 180 autormi z piatich krajín Európskej únie. Činí sa aj Milan Kostur, ktorého diela sme mali možnosť vidieť na našich výstavách. Aj on je na svoje diela hrdý a rád ich ponúkne na zverejnenie prostredníctvom rôznych výstav. V galérii Kultúrneho centra Košického samosprávneho kraja sa v dňoch 6. – 27. mája 2011 uskutočnila krajská súťažná výstava neprofesionálnej výtvarnej tvorby pod názvom Košická paleta 2011. V súťaži bolo zastúpených 58 autorov z nášho kraja, súťažili v piatich kategóriách. V kategórii C – inštitná tvorba sa predstavilo spolu 6 autorov. Milan Kostur svojím dielom Betliar – park (maľba olejom) získal III. miesto.

Svoju ďalšiu tvorbu – olejomalbu „Zátišie s kozami“ a „Betliar – park“ prihlásil do 48. ročníka celoslovenskej postupovej súťaže neprofesionálnej tvorby Výtvarné spektrum 2011, ktoré-

ho vyhlasovateľom a odborným garantom bolo Národné osvetové centrum Bratislava z poverenia Ministerstva kultúry SR. Pán Kostur s týmito dielami absolvoval predtým aj okresnú i krajskú súťaž. Výstava sa konala 26. augusta – 25. septembra 2011 a boli na nej vystavené práce výtvarníkov piatich kategórií. Milan Kostur súťažil v kategórii C – inštitná tvorba a diela tejto kategórie mali vernisáž 27. augusta 2011 v Dubnickom kaštieli v Dubnici nad Váhom. Svoju tvorbu tu predstavilo 21 autorov a medzi takou bohatou konkurenciou získal Milan Kostur cenu za Zátišie s kozami. Musíme uznať, že pre nášho občana bol rok 2011 mimoriadne úspešný. Prajeme mu, aby takéto úspechy dosahoval aj v budúcnosti a tým širil i dobré meno našej obce.

Možno medzi nami žijú aj ďalší občania, ktorí sú niečím naozaj výnimoční. Zatiaľ o nich nevieme, ale potešilo by nás, keby svoje nadanie a talent prezradili aj nám, ostatným, ktorí taký výnimočný dar nemajú.

-ŠK-

BETLIAR - OBEC BEZ RÓMSKEJ OSADY

Máloktorá obec sa môže pochváliť tým, že nemá rómsku osadu a teda ani problémy s ňou. Betliar takúto možnosť má vďaka dobrej práci tých, ktorí boli vo vedení obce v minulosti.

O tom, ako k tomu došlo, že v Betliari zanikla rómska osada, a tiež ako žili v Betliari Rómovia voľakedy, chcem poinformovať v tomto článku. Keďže je zameraný na minulosť a vtedy sa táto skupina ľudí volala Cigáni, vo pred sa ospravedlňujem, že budem používať toto označenie.

Cigánske rodiny v Betliari bývali voľakedy v malých domčekoch – chatrčiach, ktoré ľudia volali koliby. Takých bolo 6 až 7 a tvorili osadu. Táto sa nachádzala pri potoku hneď za záhradami domov, ležiacich pri hlavnej ceste na Rožňavskej ulici. Z obce sa do osady vchádzalo úzkym chodníkom medzi plotmi dvoch domov. Ľudia tento prechod nazý-

vali Cigánova ulička. Existuje aj dnes, ale už sa po nej nechodí.

Ľudia ani nevedeli, aké priezviská majú Cigáni. Volali ich len krstným menom, napríklad: Ďuro – cigán, Károl – cigán, Veľký Lajoš, Malý Lajoš, Jóži, Margita. Pri dvoch kolibách boli aj malé kováčske dielne s nákovou a mechmi, ktorými sa dúchalo do ohňa. Pomocou tohto jednoduchého zariadenia sa vyrábali rôzne drobné výrobky, ako podkovy, kramle a veľké štvorhranné klince, zvané cigánske klince, potrebné pre tesárov pri stavbe striech. Keď chceli rodičia v obci postrašiť neposlušné deti, hovorili im: „Pôjdeš do cigánov mech dúchať.“

Noviny Rozsnyói hradó v roku 1900 napísali o betliarskej rodine Adamovcov, že nepoznajú zručnejších a známejších kováčskych majstrov v celom údolí Slanej. Okrem spomínaných výrobkov

vedia zhotoviť aj umelecky vykoované pánty na vráta, železné mreže a ploty. Dobrú povest si však pokazili, keď chceli v nočných hodinách ukradnúť uhlie zo skladu banského závodu v Nadabule a prichytil ich nočný strážnik.

Na tzv. Bielej hline vyrábali Cigáni tiež nepálené tehly, zvané v Betliari „valce“. Z nich boli vystavané múry takmer všetkých domov v dedine. V neskorších rokoch mal Jóži dokonca koňa a menší voz. Podľa potreby dopravoval ľuďom rôzne materiály. Niektorí Cigáni vedeli aj hrať a keď bolo treba, vytvorili aj malú kapelu. Obyčajne na sviatky chodili občanom zahrat'.

Cigáni v Betliari sa teda živili prevažne statočnou prácou. Ale keď práce nebolo, neváhali tiež niečo ukradnúť. Tí starí, ktorí už nevládali pracovať, chodili po žobraní. Ľudia im dávali potraviny, staré šatstvo alebo aj drobné

peniaze.

Za bývalej Československej republiky rozhodlo obecné zastupiteľstvo, že cigánska osada bude presťahovaná ďalej od stredu obce. Vyhladené bolo miesto vedľa poľnej cesty, vedúcej od priestoru, kde je teraz futbalové ihrisko, na Strakovú. Tam bola vykopaná studňa a postavené múry z nepálených tehál pre domy, kde sa mali cigánske rodiny presťahovať.

Ľudia z obce mali námietky, že keď tam budú bývať Cigáni, budú kradnúť po poli. Preto sa od presťahovania upustilo. Strechy na nových domoch sa už neurobili. Hlinené múry časom zmizli dážď. Neostalo po nich ani stopy. Za socializmu, keď bolo dost' pracovných príležitostí, spočiatku aj nedostatok pracovných síl, každý musel pracovať. Pokiaľ betliarski Cigáni pracovali na stavbách,

pokračovanie na 10. str.



BETLIAR - OBEC BEZ RÓMSKEJ OSADY

dokončenie z 9. str.

neuspokojili sa s tým, že by mali stále robiť len pomocné práce. Vyučili sa za šikovných murárov. Keďže mali možnosť zárobku, postupne opúšťali bývanie v chatrčiach a začali si kupovať staršie domy v obci. Tak urobili rodiny Ondreja Gažika, Antona Packa a Rudolfa Adama. Nové domy si postavil Ondrej Sajko a Ľudovít Packo – dokonca poschodový. Občan Jozef Adam si postavil rodinný domček na lúke Behánov, pri ceste neďaleko Nižnej Maše. Dlhú dobu však jeho rodina nebývala. Pri povodni zaplavila voda lúku, rozmočila múry z nepálených tehál a dom sa zrútil. Keď som v roku 1981 nastúpil do funkcie predsedu Miestneho národného výboru (MNV) v Betliari, v cigánskej osade boli tri chatrče. V tom čase sa štát snažil, aby sa cigánske chatrče likvidovali a aby sa ich obyvatelia

mohli presťahovať do riadnych domov a získať tak slušnejšie bývanie. Akciu organizoval okresný národný výbor (ONV). V každom prípade bola potrebná aj pomoc miestneho národného výboru. Chatrč určená na likvidáciu bola ohodnotená a bola stanovená jej cena. Za túto cenu potom štát vykúpil chatrč od jej majiteľa. Štát poskytol majiteľovi aj podporu, za čo si potom mohol kúpiť dom. Peniaze dostal na vkladnú knižku, z ktorej ich mohol vybrať len so súhlasom ONV a po uzavretí kúpnej zmluvy u notára.

Z takýchto peňazí si v r. 1981 kúpil rodinný dom na Polomskej ulici Eduard Packo. Predtým sa v chatrči tiesnilo 12 ľudí, členov jeho rodiny. Spali aj na zemi. Hneď po presťahovaní do kúpeňového domu sa na druhý deň na chatrči zrútila strecha.

V r. 1982 som intenzívne pomohol Ondrejovi Adamovi,

aby si mohol kúpiť dom, tiež na Polomskej ulici. Vykúpené chatrče sa ihneď museli zbúrať.

V osade ostala posledná chatrč Vojtecha Sajka. Pozostávala z jednej miestnosti, v ktorej bývalo šesť ľudí. Nemali elektrický prúd. Diery medzi múrmi a povalou boli upchaté handrami, aby do koliby nefučalo. Vojtech Sajko si vyhládol dom na Nižnej Maši. Pri jeho kúpe však vznikla takmer neriešiteľná situácia. Kúpna zmluva sa nemohla u notára uzavrieť, kým predávajúci, tiež Cigán, nepredloží potvrdenie od sporiteľne, že splatil pôžičku, ktorú mal. On ale počítal, že ju splatí z peňazí, ktoré mu dá Vojtech Sajko za dom. Ten zase mohol peniaze čerpať až po uzavretí kúpnej zmluvy. Bolo treba nájsť niekoho, kto bude ochotný požičať predávajúcemu peniaze. Ale – kto požičia Cigánovi?

Aby teda akcia neskrachovala

a aby sa kúpna zmluva mohla uzavrieť, rozhodol som sa k riskantnému kroku. Zo svojich vlastných – súkromných – peňazí som požičil predávajúcemu desaťtisíc korún. Potom už išlo všetko rýchlo. Sporiteľňa dala potvrdenie, notár uzavrel kúpnu zmluvu a ONV dal Vojtechovi Sajkovi súhlas na čerpanie peňazí z vkladnej knižky, na ktorej mal uložené peniaze a podporu. O tri hodiny mi vrátil požičané peniaze.

Rodina Vojtecha Sajka získala rodinný dom na Nižnej Maši a nasťahovala sa do neho. Posledná chatrč bola hneď zbúraná. Bolo to v marci 1983. Betliar sa tak zaradil medzi obce, v ktorých niet cigánskej osady.

Keby takto boli pracovali aj v iných obciach, neboli by dnes také problémy, aké sú s Rómami, ktorí žijú v osadách.

Alexander Maduda

Kreatívni seniori v kaštieli

Ak si niekto myslí, že starší ľudia – seniori – sú odkázaní len na ničnerobenie doma, posedávanie pri televízore či očakávanie výplaty dôchodku, veľmi sa mylí. Seniori sú dnes skupinou ľudí, ktorá podľa zákona síce spĺňa kritériá odchodu do dôchodku, ale napriek tomu sú to ľudia vitálni, ktorých zaujíma dianie okolo a púšťajú sa do vecí, ktoré prekvapia i mladších.

Niektoré mestá zriadili univerzity tretieho veku, kde do posluchárni zasadať aj 70 – 80 roční poslucháči. Na dedine však tieto možnosti nemáme. V minulom čísle sme čitateľov oboznámili so sériou vzdelávacích programov pre seniorov nazvanou „Kreatívni seniori v kaštieli Betliar“.

Dnes je už program za nami. Veľmi úspešný, pútavý, každý druhý pondelok sme ho so zvedavosťou očakávali a boli sme spokojní, s akou účasťou seniorov sa stretol. Počas pondelkov sú všetky kultúrne pamiatky ztvorené a tak sme mali priestory kaštiela k dispozícii. Našou lektorkou bola mladá, vysokoškolsky vzdelaná milá osôbka Lenka,

ako sme ju familiárne oslovovali. Získala si nás tým, ako ovláda nielen históriu kaštiela, ale všetko, čo sa minulosti týka, je však aj jazykovo nadaná a nezaskočí ju nijaká otázka. Takých zamestnancov v turisticky atraktívnych historických objektoch by si mali zamestnávateľia vážiť.

Každé stretnutie pozostávalo z krátkej tematickej prehliadky kaštiela a práce v tvorivej dielni podľa stanovenej témy. Projekt finančne podporila Nadácia Orange. Z týchto peňazí naša lektorka zabezpečovala materiál a aby sme sa cítili príjemne, nechýbala ani káva, čaj, ako aj keksíky. Mnohí sme si mysleli, že kaštieľ dobre poznáme. – Mýlili sme sa. – Lenka nás zoznámila s vecami, ktoré sme si dovtedy nevšimli alebo nám jednoducho neboli na očiach. Ona nám o nich povedala zaujímavosti, ktoré nás naozaj prekvapili.

Pri prehliadke herendského porcelánu nám poskytla perfektný výklad od počiatkov vzniku porcelánu cez vývoj porcelánovej výroby v rôznych krajinách až po vznik manufaktúry v maďarskom



Herende, odkiaľ vystavený porcelán pochádza. V tvorivej dielni nás čakali porcelánové hrnčeky, štetce, rôzne farby na porcelán a pred nami bola tvorba vlastných prác. Každý sa snažil uplatniť na svojom hrnčeku niečo z krásy, ktorá ho upútala na vystavenom porceláne. Hneď na prvom sedení sme si pripadali ako školáci na hodine výtvarnej výchovy, určite sme však boli disciplinovanejší. Mnohí tiež postrehli, že ich už neposlúchajú prsty a oči tiež pocítili svoje.

Vypočuli sme si tiež výklad o typoch a druhoch obrazových rá-

mov, o počiatkoch ich vzniku, rôznych druhoch – papierových, drevených, zložených z viacerých materiálov, aj o dobe kedy a na základe čoho vznikali. Páčili sa nám pozlátané rámy, zdobené ornamentmi – tieto sú na vzácnych či rodinných portrétach. V dielni nás čakali pripravené rámiky, ktoré sme zdobili. Mnohí si z nich urobili pekné doplnky fotografií svojich blízkych.

Medené a cínové kuchynské pomôcky – veľmi pútavá a zaujímavá prehliadka kuchynského riadu, ktorý vyrábali ručne v manufak-

pokračovanie na 11. str.



Kreatívni seniori v kaštieli

dokončenie z 10. str.

túrach z medi a cínu. Dnes by sa takýto riad uplatnil asi ťažko, máloktorá gazdinka by sa babrala s jeho čistením. Riad je zdobený nielen tepaním, ale vo veľkej miere sa používalo i smaltovanie. To sme si v dielni vyskúšali na pripravených kovových predmetoch. Maličkosti, ktoré sme si vytvorili, nás samozrejme potešili, aj keď sme mali prsty a ruky špinavé. Vyskúšali sme si aj maľovanie na plech.

V kaštieli je naozaj dosť vzácných svadobných truhlíc a nás upútala história ich vzniku, zámery, na čo sa používali, ich mobilnosť a výzdoba. Truhlice sú vyrezávané, maľované, vybíjané kovmi a tie vzácnejšie vykladané intarziou či umelecky opracovaným drevom. Mnohé už narušil zub času, reštaurátori im však dokážu vrátiť niekdajšiu krásu. V dielni sme sa pokúšali maľovať na drevo a robili sme maľované podložky pod poháre.

V zbierkach múzea sme si prehliadli rôzne potahy na sto-

ličkách, pohovkách, posteľné prehozy, drapérie a závesy na oknách. Mnohé sú pôvodné, zachovalé a mnohé boli nahradené pri rekonštrukcii kaštieľa novými látkami. Našu pozornosť upútali aj koberce, staré a vzácne kusy sú v pomerne dobrom stave. Z pripraveného filcu a látok sme vyrábali obaly na knihy, podložky, malé taštičky a peňaženky – výber závisel od nápadu tvorcu.

Historické fotoalbumy – prezerali sme si tiež fotoalbumy s fotografiami zo života grófskej rodiny. Boli na nich zachytené udalosti zo života rodiny, výjavy z poľovačiek, zábery z ciest. Po prehliadke sme si z pripraveného materiálu vyhotovovali scrapbooky z fotografií a vyrábali rôzne pohľadnice.

Prehliadka brokátových tapiet – bolo čo pozeráť, pretože takmer v každej miestnosti sú steny pokryté tapetami. Naša lektorka nás oboznámila so vznikom a začiatkom používania tapiet najmä v panských sídlach. V rámci tejto aktivity sme maľovali na textil.

Pri prehliadke vitráže a zbierok zo skla nás lektorka upozornila na vitráže z pestrofarebného skla a zbierky skla zdobené maľbami a brúsením. V dielni nás potom čakali rôzne sklenené nádoby, pohárik, korenička a špeciálne nestierateľné farby na sklo.

Hlboký dojem v účastníkoch zanechala prehliadka historických kúpeľní, lebo mnohí nevideli tie kúpeľne, ktoré nie sú prístupné očiam návštevníkov. Seniori obdivovali ich zariadenie, na tú dobu veľmi moderné, čo nás presvedča o tom, že Andrássyovci a ich hostia boli ľudia moderní a dodržiavali hygienu.

Prehliadka minivýstavy o knižnej väzbe nás zaviedla do sveta kníh a dostali sme sa aj ku knihám vydaným v 15. a 16. storočí. Mnohé z nich sú zničené a nebolo možné ich uchrániť pred zubom času, ale dnes sú už rôzne možnosti na ich záchranu. Lektorka Lenka nás obohatila o množstvo vedomostí, sprístupnila nám staré, ale dokonale upravené knihy.

Naše posledné stretnutie bolo

17. októbra. Tu sme sa dozvedeli, že vďaka úspešnej realizácii tohto programu sa naša lektorka Mgr. Lenka Bischof PhD., pokúsila o nový vzdelávací program pre seniorov s názvom „Voľný čas šľachty v minulosti“ v spolupráci s nadáciou Poštovej banky. Tak sme mohli pozvoľna prejsť do novej etapy vzdelávacieho programu.

Prvé stretnutie sa pre chorobu lektorky uskutočnilo až 14. novembra a tešili sme sa naň, lebo sme vedeli, že aj ďalšia spolupráca bude veľmi pútavá.

Betliarski seniori využívajú svoj čas v kolektíve, v ktorom nadobúdajú vedomosti o čase minulom, učia sa ich uplatňovať v prítomnosti a ak ich napokon aj odovzdajú svojim deťom a vnúčatám, tak sa uplatnia aj v budúcnosti. Vianoce sa blížia a určite nám všetkým urobia radosť vlastnoručne vyrobené netypické vianočné ozdoby, ktoré sme si vyhotovili na posledných dvoch sedeniach zaujímavými technikami.

Štefánia Kaňúrová

Stolnotenisový oddiel TJ Tatran Betliar

Prvá zmienka v kronike obce Betliar o tom, že v rámci TJ existoval stolnotenisový oddiel, pochádza z roku 1962. Stolnotenisové turnaje usporadúval oddiel s vedením obce do roku 1980.

Z podnetu riaditeľa ZŠ v Betliari Jána Ondreja sa konal I. ročník turnaja o „Pohár oslobodenia obce“, ktorého bol súčasne aj organizátorom. Hrávali sa tiež turnaje vianočné i novoročné. Od roku 1981 oddiel štartoval aj v okresnej súťaži. Hralo sa v predajni zeleniny (U Šebľa, terajší penzión Barónka), neskôr v priestoroch ZŠ.

V súčasnosti sa tréningy a súťažné zápasy odohrávajú v kultúrnom dome. Striedavo sa do súťaže zapájalo aj družstvo dorastencov. Od roku 1998 mal oddiel dve družstvá – A a B. V súťažnom ročníku 2001-2002 družstvo A obsadilo I. miesto a po následnom víťazstve v kvalifikácii postúpilo do vtedajšej III. ligy. V súťažnom ročníku 2004-2005 hrali obidve družstvá v okresnej súťaži, ktorá mala názov V. liga. V marci 2005 sa stal víťazom súťaže Betliar A, ktorý postúpil do IV. ligy Spišsko-gemerskej. Druhé miesto obsadilo taktiež družstvo našej obce – Betliar B. Najväčším úspechom vo IV. lige bolo koncové 3. miesto v ročníku 2007-2008. Do súťažného ročníku 2006-2007 nastúpilo už iba jedno družstvo a tak je tomu aj do dnešného dňa. V súťažnom ročníku 2009-2010 mužstvo zo IV. ligy vypadlo a odvtedy hrá okresnú V. ligu. Počas doterajšej činnosti oddielu sa na poste vedúceho vystriedalo viacero členov. Prvým predsedom oddielu bol Ing. Juraj Špilák, nasledovali Jozef Tompoš, Tibor Benedik, Gejza Budaj a v súčasnosti je ním Michal Teraj.

V minulom ročníku 2010-2011 obec reprezentovali: Ján Junger, Peter Šebesta, Ľubomír Árvay, Bohuš Szilárdi, Ľubomír Tengely, Boris Šramko a Michal Teraj. Na záver súťaže obsadili 4. miesto. Tohto roku reprezentujú obec v rovnakom zložení, pričom najstarší hráč Ján Junger dosiahol 8. novembra krásnych 70 rokov, ku ktorým mu srdečne

blahoželáme. Hlavným sponzorom súťaže je Obecný úrad v Betliari. V minulosti patril medzi sponzorov aj Rudolf Dulík. Medzi tými poslednými je firma Havesta s.r.o. a R. Lukáč Dobšiná.

Cieľom družstva, ale aj ostatných športovcov, je umiestniť sa na čo najvyššej priečke a reprezentovať tak svoju obec čo najlepším výkonom.

(História stolnotenisového oddielu čerpaná z publikácie pána Alexandra Madudu „Z histórie futbalu a iných športov v Betliari“)

Michal Teraj



Časť tímu stolnotenisového oddielu. Zľava doprava: hrajúci predseda Michal Teraj, vedľa Ľubomír Tengely, Ľubomír Árvay, čerstvý jubilant Ján Junger a napokon Peter Šebesta.



SPOLOČENSKÁ RUBRIKA

„Vitaj, občan, medzi nami“

Nuž, privítajme najväčší zážrak Zeme,
vrúcne rozplakané dieťa matky,
závažie na chvejúcich sa miskách času,
matky, čo šepce moja sladká, môj sladký.



Tamara Šofranková, nar. 6. 9. 2011
Vivien Bodnárová, nar. 28. 9. 2011
Filip Hudec, nar. 14. 10. 2011

Živio, živio, živio...

K tisícom nadšených tiež sa skromne hlásim
a slovko prikladám k tvojej oslave –
i to až po čase, keď sa striebria vlasy,
a slová vyberám z vyhne žeravej.

Blahoželáme jubilantom:

60 rokov

Jergová Katarína
Kankula Peter
Košťuthová Mariana
Kušnierová Jana
Mát'uš Milan
Packo Eduard
Špiláková Oľga

70 rokov

Cirbusová Mária
Ivanko Dušan
Kostur Milan
Matejková Emília
Polák Gejza
Trilecová Anna
Zatrochová Mária

80 rokov

Kúkelčík Štefan
Potočná Mária

90 rokov

Pot'mák Ján

Rozlúčili sme sa

V najvnútornejšom vrecku ukrývame žreb,
o ktorom vieme len, že príde na ťah zrazu.
Ručičky všetkých hodín vykrajujú z času
prieťažný krajček jedným, druhým celý chlieb...

Jozef Balog Lenka Hajdučeková
Martina Mertanová Valéria Slabejová
Július Sihelský

Pred 10 rokmi nás opustili

Hoc umriem, nezarastie stopa,
ľudia si v mysli so mnou postoja,
ozvem sa v spomienkach,
do reči vpadnem kamarátom pri práci
a do snov deťom, žene do stonu...

Sroka Jozef Kamila Pavlíková
Košťuthová Mária Jozef Ruman
Ing. Košťuth Jaroslav Júlia Vavreková
Ing. Ján Mertan Helena Jergová

Ondrej Belán

BETLIARSKE NOVINY - občasník Obce Betliar

- Vydáva Obecny úrad Betliar ■ Registrované na odbore všeobecnej vnútornej správy Okresného úradu v Rožňave
- Adresa redakcie: Obecny úrad Betliar, Šafárikova 67, 049 21 Betliar, ■ Telefón: 058 / 79 83 114
- Vedie kolektív redakčnej rady
- Tlač: Tlačiareň OTOPRINT, Rožňava

Pekný záver jesene

TJ TATRAN Betliar je po jesennej časti I. triedy okresného majstrovstva na 3. mieste.

Pred začiatkom nového súťažného ročníka okresného majstrovstva došlo v hráčskom kádri k malým zmenám. Mužstvo opustil a odišiel na hosťovanie do Baníka Dobšiná, účastníka V. ligy, Martin Árvay a ako náhradu, tiež na hosťovanie na jeden rok, prišiel do nášho mužstva Zoran Zdechovan z Baníka Štútnik. Po takýchto presunoch mužstvo vstupovalo do nového ročníka s vyššími ambíciami, čo sa nakoniec aj potvrdilo, keď bolo mužstvo kompletne a mohlo na zápas nastúpiť v optimálnom zložení. S každým mužstvom sme hrali pekný a vyrovnaný futbal. Určite nedobré spomienky máme na zápas 2. kola s Krásnohorskou Dlhou Lúkou, ktorý ako hlavný rozhodca viedol Július Gyenes. Na tohto pána rozhodcu máme zlé spomienky už aj z minulosti. A že nám to s ním nejde, to sa potvrdilo i teraz, keď sme zápas prehrali 6:2, vylúčený bol Vlado Kováč – hráč z poľa, ale aj brankár Juraj Kelíšek. Zápas oslabený o dvoch hráčov na súperovom ihrisku nemožno vyhrať. Podobná situácia sa zopakovala aj v 8. kole, keď sme cestovali do Slavošovce. Opäť sme druhý polčas hrali len desiatí a po vylúčení Pavla Lukáča sme zápas dohrávali len deviatí. Nebyť týchto dvoch závähaní, mohli sme zimovať na prvom mieste v tabuľke, i keď jesenný primát aj tak patrí nášmu mužstvu. Pred jarňou odvetou je v mužstve dostatok sily a optimizmu. A čo tak stať sa víťazom okresného majstrovstva?! Keď však chceme dosiahnuť tento cieľ, musíme sa vyvarovať vylúčeniam hráčov v zápasoch, ktoré značne oslabujú silu mužstva.

Dosiahnuté výsledky v jesennej časti súťažného ročníka 2011 - 2012

1.	Betliar – Jablonov n/T	2:1
2.	Krh. Dlhá Lúka – Betliar	6:2
3.	Betliar – Vlachovo	2:0
4.	Rudná – Betliar	1:3
5.	Betliar – Kružná	odstúpila zo súťaže
6.	Bohúňovo – Betliar	1:1
7.	Betliar – Dlhá Ves	3:1
8.	Slavošovce – Betliar	3:2
9.	Betliar – Drnava	2:1
10.	Brzotín – Betliar	0:1
11.	Betliar – Rož. Bystré	4:2
12.	Betliar – Vyšná Slaná	3:1
13.	Hrhov – Betliar	0:1
14.	Jablonov n/T – Betliar	3:2

Tabuľka strelcov gólov jeseň 2011

10 gólov	Zoran Zdechovan
4 góly	Lubomír Orabinec
3 góly	Marek Vranec, Ján Gonos
2 góly	Asmir Cilovič, Jaroslav Gonos, Zsolt Barkasz
1 gól	Ján Zdechovan, Lubomír Árvay

Tabuľka

1.	Krh. Dlhá Lúka	13	10	0	3	47:18	30
2.	Drnava	13	9	2	2	41:16	29
3.	Betliar	13	9	1	3	28:20	28
4.	Rudná	13	5	5	3	27:20	20
5.	Rož. Bystré	13	6	1	6	33:27	19
6.	Vyšná Slaná	12	6	1	5	23:19	19
7.	Hrhov	13	6	1	6	22:32	19
8.	Dlhá Ves	12	5	3	4	19:24	18
9.	Jablonov n/T	13	5	2	6	29:28	17
10.	Brzotín	13	4	2	7	23:29	14
11.	Slavošovce	13	4	2	7	27:35	14
12.	Bohúňovo	12	2	2	8	13:30	8
13.	Vlachovo	13	1	0	12	9:43	3